

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO
S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 52 68

F: 01 369 57 83

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
Urad Vlade za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 091-18/2014

Datum: 5. 3. 2014

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 5522-72: BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ

Zveza: Vaš dopis št. 092-72/2014/1 z dne 28. 2. 2014

Z gornjim dopisom ste nam posredovali predlog, posredovan preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si*, v katerem predlagatelj Vladi RS predlaga, da v pravnih službah vseh javnih ustanov, ali vsaj na vseh ministrstvih in vladnih službah, uslužbenci vsaj dve uri v delovnem tednu zagotavljajo brezplačno pravno pomoč vsem prebivalcem v socialni stiski.

Uvodoma pojasnjujemo, da so ministrstva in vladne službe del izvršilne veje oblasti in se lahko ustanovijo le za namen izvrševanja nalog znotraj tega okvirja. Ministrstvo se po drugem odstavku 14. člena Zakona o državni upravi¹ ustanovi za upravljanje upravnih nalog na enem ali več upravnih področjih, medtem ko so naloge vladne službe po prvem odstavku 25. člena Zakona o Vladi republike Slovenije² predvsem organizacijska, strokovna in druga pomoč pri delu vlade in usklajevanju dela ministrstev. Glede na navedeno njihova funkcija nikakor ni zagotavljanje pravne pomoči državljanom, niti tistim, ki so v socialni stiski. Zagotavljanju pravne pomoči je namenjen institut odvetništva, tistim posameznikom, ki zaradi svojega socialnega položaja stroškov pravne pomoči in sodnega postopka ne zmorejo nositi sami, pa država zagotavlja pomoč v obliki instituta brezplačne pravne pomoči.

Odvetništvo je v 137. členu Ustave RS opredeljeno kot samostojna in neodvisna služba, ki jo ureja zakon ter deluje v vseh tistih segmentih družbe, kjer se pojavi potreba po pravnem svetovanju in zastopanju.³ Po prvem odstavku 2. člena Zakona o odvetništvu⁴ je odvetnik tisti, ki

¹ Uradni list RS, št. 113/05 - uradno prečiščeno besedilo, 89/07 - odl. US, 126/07 - ZUP-E, 48/09, 8/10 - ZUP-G, 8/12 - ZVRS-F, 21/12, 47/13 in 12/14

² Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 - ZDU-1G

³ Glej K. Plauštajner v: Komentar Ustave Republike Slovenije, F. Arhar et al, Fakulteta za podiplomske državne in evropske študije, 2010, komentar k 137. členu, str. 938.

v okviru opravljanja odvetniškega poklica pravno svetuje, zastopa in zagovarja stranke pred sodišči in drugimi državnimi organi, sestavlja listine in zastopa stranke v njihovih pravnih razmerjih. Zato so tudi po ZBPP odvetniki glavni nosilci brezplačne pravne pomoči.

Pravico do brezplačne pravne pomoči ureja Zakon o brezplačni pravni pomoči⁵ (v nadaljevanju ZBPP), ki v prvem odstavku 1. člena določa, da je namen brezplačne pravne pomoči uresničevanje pravice do sodnega varstva po načelu enakopravnosti, upoštevajoč socialni položaj osebe, ki brez škode za svoje preživljanje in preživljanje svoje družine te pravice ne bi mogla uresničevati.

Po 29. členu ZBPP izvajajo pravno pomoč po ZBPP odvetniki, ki so po zakonu, ki ureja odvetništvo vpisani v imenik odvetnikov, in odvetniške družbe, ustanovljene po zakonu, ki ureja odvetništvo ter notarji v zadevah, ki jih opravljajo po zakonu, ki ureja notariat. Prvi pravni nasvet iz 25. člena ZBPP ter brezplačno pravno svetovanje iz prve alineje prvega odstavka 26. člena ZBPP pa lahko nudijo tudi osebe, ki brez namena pridobivanja dobička opravljajo dejavnost brezplačne pravne pomoči s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje. ZBPP daje možnost prosilcu, da si sam izbere odvetnika ali drugo osebo, pooblaščen za izvajanje brezplačne pravne pomoči ter jo navede v prošnji, če pa tega ne stori, pa jo določi pristojni organ za BPP po uradni dolžnosti po abecednem redu s seznama, ki ga organu predloži Odvetniška zbornica.

Nadalje pojasnjujemo, da se pri odločanju o prošnji za dodelitev brezplačne pravne pomoči ugotavljajo finančni položaj prosilca in drugi pogoji, ki jih določa ZBPP. Tako je do brezplačne pravne pomoči po prvem odstavku 13. člena ZBPP upravičena oseba, ki glede na svoj finančni položaj in glede na finančni položaj svoje družine, brez škode za svoje socialno stanje in socialno stanje svoje družine, ne bi zmogla stroškov sodnega postopka oziroma stroškov nudenja pravne pomoči. Finančni položaj prosilca se ugotavlja glede na njegove dohodke in prejemke in dohodke ter prejemke njegove družine, ter glede na premoženje, ki ga ima prosilec in njegova družina (prvi odstavek 12. člena). Po drugem odstavku 13. člena ZBPP se šteje, da je socialno stanje prosilca in njegove družine zaradi stroškov sodnega postopka oziroma stroškov nudenja pravne pomoči ogroženo, če mesečni dohodek prosilca (lastni dohodek) oziroma mesečni povprečni dohodek na člana družine (lastni dohodek družine) ne presega 2-kratnika osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega z zakonom, ki ureja socialnovarstvene storitve. Če prejema prosilec, na podlagi odločbe pristojnega organa, denarno socialno pomoč po določbah zakona, ki ureja socialno varstvene dajatve, se finančni položaj prosilca v postopku dodelitve brezplačne pravne pomoči ne ugotavlja (drugi odstavek 12. člena ZBPP).

Po prvem odstavku 42. člena ZBPP se pri presoji dodelitve brezplačne pravne pomoči, kot pogoji, upoštevajo tudi okoliščine in dejstva o zadevi, v zvezi s katero prosilec vlaga prošnjo za odobritev brezplačne pravne pomoči, in sicer da zadeva ni očitno nerazumna oziroma da ima prosilec v zadevi verjetne izgleda za uspeh, tako da je razumno začeti postopek oziroma se ga udeleževati ali vlagati v postopku pravna sredstva oziroma nanje odgovarjati ter da je zadeva pomembna za prosilčev osebni in socialno-ekonomski položaj oziroma je pričakovani izid zadeve za prosilca ali njegovo družino življenjskega pomena.

⁴ Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 Odl.US: U-I-201/93-19, 24/01, 48/01 Odl.US: U-I-371/98-34, 111/05 Odl.US: U-I-212-03-14, 54/08 in 35/09.

⁵ Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 20/08 in 15/14 - odl. US.

Glede na zgoraj pojasnjeno menimo, da je veljavna ureditev brezplačne pravne pomoči ustrezna, zato ne vidimo razlogov za njeno spremembo.

Lep pozdrav.

Andreja LANG
v.d. generalne direktorice